

Belçika Değişim Programı, European Young Family Doctors Movement (EYFDM) Prekonferansı ve WONCA Avrupa 2023 Konferansı Deneyimlerimiz

Our Experiences in Belgium Exchange Programme, European Young Family Doctors Movement (EYFDM) Preconference and WONCA Europe 2023 Conference

Gülşah Onur®, Mehmet Ali Aslan®

Atıf/Cite as: Onur G, Aslan MA. Belçika Değişim Programı, European Young Family Doctors Movement (EYFDM) Prekonferansı ve WONCA Avrupa 2023 Konferansı Deneyimlerimiz. Türk Aile Hek Derg. 2023;27(4):125-127.

Belçika'nın başkenti Brüksel'de 7-10 Haziran 2023 tarihlerinde düzenlenen 28. WONCA Avrupa Konferansı öncesinde, European Young Family Doctors Movement (EYFDM) değişim programına ülkemizi temsilen iki kişi katıldı. İki gün süren değişim programının ardından EYFDM Prekonferansı ve WONCA Avrupa Konferansı'na katılım sağladık. Bize ilham veren ve yeni bir bakış açısı kazandıran bu deneyimimizi siz meslektaşlarımızla paylaşmak istedik.

Değişimin ilk gününde, birinci basamak dernek ve organizasyon gezisi yapıldı. LUNA Dilemma Abortus Merkezi ilk ziyaret noktamızdı. Bu merkezde, değişim programına bizimle birlikte katılmış olan 12 farklı ülkeden, toplam 24 genç meslektaşımızla tanışma fırsatı bulduk. Merkezin koordinatörü, Belçika'daki abortus uygulamalarını ve buradaki işleyişi bizlere aktardı. Bu merkezde muayene odaları, psikiyatrik görüşme alanları, hasta odaları bulunuyordu. Bizler de kendi ülkelerimizdeki abortus uygulamalarını ve yasal süreçleri paylaşarak sağlık sistemlerimizdeki benzerlik ve farklılıkları karşılaştırma fırsatı bulduk (Fotoğraf 1).

Received/Geliş: 17.10.2023
Accepted/Kabul: 02.11.2023
Publication date: 30.12.2023

Corresponding Author:
G. Onur

ORCID: 0000-0003-1024-5258
Hacettepe Üniversitesi, Tıp Fakültesi,
Aile Hekimliği Anabilim Dalı,
Ankara, Türkiye
✉ gulsahonur94@gmail.com

M. A. Aslan

ORCID: 0009-0001-9794-2365
Kocaeli Üniversitesi, Tıp Fakültesi,
Aile Hekimliği Anabilim Dalı,
Kocaeli, Türkiye

Fotoğraf 1

Fotoğraf 2

Gebeliğini sonlandırmak isteyen kadınlar için kişiye özel psikososyal danışmanlık ve medikal destek sağlayan Belçika'da beş LUNA merkezi bulunmaktadır. Sağlık hizmetlerinin giderleri Ulusal Sağlık Sigortası tarafından karşılanmaktadır. Bu merkezlerde kadın hastalıkları ve doğum uzmanı, birinci basamak hekimi, kürtaj danışmanı, ebe, seksologdan oluşan multidisipliner bir ekip çalışmaktadır. Üst basamaklara konsültasyon bu merkezlerden yapılmaktadır. Belçika'da gebeliğin 12. haftasına kadar kürtaja izin verilmektedir. LUNA merkezlerinde sadece abortus değil kontracepsiyon yöntemleri hakkında da bilgilendirilme yapıp hastalara uygun yöntem verilmektedir.

Aynı gün ziyaret ettiğimiz ikinci merkez ise GAMS (Kadın Sünnetini Sonlandırma Grubu) merkeziydi. Burada grup faaliyetleri ve kadın sünnetinin sosyal, kültürel ve tarihsel gelişimini anlatan kapsamlı bir sunum gerçekleştirildi. Özellikle Afrika kıtasında olmak üzere kadın sünnetinin hala dünyada yüksek oranda görüldüğünü; Avrupa'ya yapılan göçler ile bu uygulamanın yasak olmasına rağmen kıta içinde bazı bölgelerde yapıldığını öğrendik. Ülkemizin, kadın sünneti prevalansı haritasında bu uygulamanın en az yapıldığı yerlerden biri olması sevindirici bir gerçektir (Fotoğraf 2).

Bu organizasyonun amacı, kadın sünnetlerine bağlı sakatlık ve organ köreltilmelerinin Belçika ve dünya genelinde ortadan kaldırılması; sünnet olan veya bundan kaçmaya çalışan kadınlara ve ailelerine kapsamlı bakım sağlayarak kadın sünnetinin medikal, psikolojik ve sosyal etkisini azaltmaktır. İnsan hakları, kadın-erkek eşitliği, üreme ve cinsel haklar gibi değerlerin savunuculuğunun yapıldığı bu merkezin danışmanlara yasal destek sağlama, toplumu bilinçlendirme ve eğitmeye yönelik etkinlikler düzenleme, kadın sünnetine

Fotoğraf 3

karşı mücadelede strateji geliştirme gibi faaliyetleri bulunmaktadır. Psikolog, ebe, hukuk danışmanı, sosyal çalışmacı, iletişim görevlisinden oluşan multidisipliner bir ekip görev yapmaktadır.

Daha sonra, Avrupa'nın farklı ülkelerinden gelen meslektaşlarımızla tanışma, ülkelerimizin tıp eğitimi ve lisansüstü eğitimini tartışma, sağlık sistemlerimizdeki avantajlar ve dezavantajları karşılaştırma fırsatı bulduk. Ayrıca dünya barışı, iklim değişikliği, küresel göç krizi gibi güncel konularda fikir alışverişinde bulunduk (Fotoğraf 3).

Değişimin ikinci gününde ziyaret ettiğimiz Anderlecht ve Merchtem bölgelerindeki birinci basamak sağlık merkezleri ile ilgili gözlemlerimiz: EYFDM Belçika Değişim Koordinatörü Lise-Laura Fouarge ve aile hekimliği polikliniğinde görev yapan Dr. Bruno Van de Voorde ile görüştük. Aile hekimliği uzmanlık eğitiminin

Fotoğraf 4

son yılında olan Dr. Bruno ile birlikte merkezde görev yapmakta olan iki uzman hekim ve bir hemşire ile tanıştık. Randevulu sistemle çalışan bu merkezde her hekim haftanın belli günlerinde evde sağlık hizmeti vermekte. Fizyoterapist, eczacı, diş hekimi, diyetisyen gibi farklı profesyonellerle iş birliği içerisinde çalışılmakta. Hastalar üst basamak sağlık kuruluşlarına aile hekimleri tarafından verilen sevk olmaksızın başvuru yapamamakta. Her bir hastasına yaklaşık 40-60 dakika süre ayıran Dr. Bruno, hastalarını bütüncül ve kapsamlı olarak değerlendiren ve iletişim becerilerini de profesyonelce kullanan bir hekim (Fotoğraf 4).

Diğer merkezde Uzman Doktor Julie Yap ve beş aile hekimi ve iki hemşire çalışmakta. Dr. Julie, Belçika'da 16 merkezin dahil olduğu ve kamu-özel sektör iş birliği ile yürütülen büyük çaplı bir projeye dahil olduklarını belirtti. Bu proje kapsamında inşa edilmekte olan yeni binalarını heyecanla tanıttı. Bu merkezlerde eczanelerin olduğunu, psikolog ve diyetisyen gibi farklı disiplinlerle iş birliği içerisinde birlikte görev yapacaklarını anlattı. Mesai saatleri dışında acil olmayan hastalar için bir hekim bu merkezde nöbetçi olarak görev yapmakta. Ayrıca, Brüksel'deki aile hekimliği uygulamalarında ötenazi yapılabilmesi de oldukça şaşırtıcı bir bilgiydi.

Değişim programının ardından EYFDM Prekonferansı'na katılım sağladık. Avrupa'nın dört bir yanından gelen, açık fikirli, idealist ve kendilerini sürekli geliştiren birçok meslektaşımızla tanışma fırsatı bulduk. Hekim-hasta ilişkisinde değişen dinamikleri ve bu bağlamda ortaya çıkan zorlukları ele alan oturumlar oldu. Hasta talepleriyle kanıta dayalı bilgiler ve hükümet yönergeleri arasında denge kurmanın pratik yollarını tartıştık. Ayrıca, mesleki ve kişisel yaşam arasında bir denge bulmanın önemini vurguladık. Konferans boyunca interaktif atölye çalışmalarına katıldık (Fotoğraf 5).

Bilimsel programın yanı sıra, Avrupa Parlamentosu ziyareti, uluslararası açılış gecesi, farklı mutfaklara ait tadım etkinlikleri gibi sosyal aktiviteler de vardı. Bu programlar, benzer ilgi alanlarına sahip aile hekimlerinin buluşmasına olanak sağlayarak kültürlerarası köprü oluşturdu.

Ardından dünyanın farklı bölgelerinden binlerce katılımcı ile gerçekleşen 28. WONCA Avrupa Konferansı'na katıldık. Bakış açımızı genişleten ve bize ilham veren oturumlar oldu, aile hekimliği

Fotoğraf 5

Fotoğraf 6

alanındaki en son gelişmeleri dinledik. Alanında uzman meslektaşlarımızla tanışma fırsatı bulduk. Bu platformlar, bizler için aile hekimliği alanındaki güncel araştırmaların ve uygulamaların paylaşıldığı, bilgi alışverişinin yoğunlaştığı, uluslararası iş birliğinin önemini gözler önüne seren değerli fırsatlardı. Ayrıca, meslektaşlarımızla güçlü bir ağ oluşturduk ve uluslararası bir bakış açısı kazandık (Fotoğraf 6).

Her ikimiz için de katıldığımız ilk değişim ve uluslararası konferansın bulunduğu bu özel haftanın, mesleki gelişimimiz için bizlere büyük katkı sağladığını düşünüyoruz. Farklı ülkelerin sağlık sistemlerini ve aile hekimliği uygulamalarını öğrenme fırsatı bulduk. Aile hekimliği pratiğini hem ulusal hem uluslararası anlamda daha ileriye taşımak için motivasyon ve vizyon kazandık.